

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSN Agnieszka Piotrowska

Protokolant Katarzyna Bartczak

w sprawie z powództwa P.B. i Pa. B.
przeciwko Miastu W.
przy uczestnictwie interwenienta ubocznego Międzyzakładowej Spółdzielni
Mieszkaniowej "E." w W.
o ustalenie i zobowiązanie,
na posiedzeniu jawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 28 maja 2015 r.
na skutek zagadnienia prawnego
przedstawionego przez Sąd Apelacyjny
postanowieniem z dnia 21 października 2014 r.,

"Czy spadkobiercom zmarłego przed wejściem w życie przepisów ustanawiających roszczenie o oddanie nieruchomości w użytkowanie wieczyste (art. 88a ust. 1 z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości, j.t. Dz.U. z 1991 r. Nr 30, poz. 127 ze zm. oraz art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, j.t. Dz.U. 2014.518 ze zm.) przysługuje roszczenie oparte na przepisie art. 208 ust. 1 u.g.n., jeżeli przed dniem 31 grudnia 2000 r. złożyli oni wniosek o oddanie im w użytkowanie wieczyste należących do m.st. Warszawa nieruchomości, na które ich poprzednik prawny przed dniem 5 grudnia 1990 r. uzyskał ostateczną decyzję o pozwoleniu na budowę i wzniośł budynek zgodnie z tym pozwoleniem w okresie jego ważności?"

odmawia podjęcia uchwały i pozostawia rozstrzygnięcie o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

UZASADNIENIE

P. B. i Pa. B. dnia 6 marca 2002 r. wnieśli powództwo o ustalenie, że nabyli prawo użytkowania wieczystego działek nr 2 i 6/4 w obrębie 1-05-22 oraz o zobowiązanie Urzędu Gminy W. – C. Dzielnica M. do złożenia oświadczenia woli w przedmiocie przeniesienia prawa użytkowania wieczystego tych działek oraz oddania nakładów.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 3 czerwca 2013 r. oddalił powództwo oraz odstąpił od obciążenia powodów kosztami postępowania na rzecz pozwanego Miasta W. i interwenienta ubocznego Międzyzakładowej Spółdzielni Mieszkaniowej "E." w W. Ustalił, że dnia 27 października 1973 r. Wydział Architektury Gospodarki Komunalnej PDRN W. M. wydał decyzję o pozwoleniu E. B. na budowę pawilonu kwiatowego na nieruchomości stanowiącej własność Skarbu Państwa przy al. S. Na podstawie tej decyzji E. B. w 1973 r. wznosił pawilon kwiatowy na działkach obecnie oznaczonych nr 2 i 6/4. E. B. zmarł dnia 22 kwietnia 1980 r. Sąd Rejonowy w W. postanowieniem z dnia 20 lutego 1984 r. stwierdził nabycie spadku po E. B. przez jego żonę B. B. i synów P. B. i Pa. B. w częściach po 1/3. Dnia 29 kwietnia 1984 r. B. B. zrzekła się swojej części udziału na rzecz synów. Powodowie od 1980 r. uiszczali podatek od nieruchomości oraz opłaty związane z pawilonem kwiatowym. Na podstawie decyzji Wydziału Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Prezydium Rady Narodowej m. W. z dnia 5 stycznia 1989 r. Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa "E." w W. otrzymała na 99 lat prawo użytkowania wieczystego nieruchomości położonej pomiędzy ul. C., S., B. i K., w której obrębie znajdują się m.in. działki zabudowane pawilonem, a dnia 1 stycznia 1995 r. zawarła z Gminą W. C. umowę dzierżawy terenu położonego pomiędzy ul. B., C. i S. Działki nr 2 i 6/4 stanowią własność Miasta W., a jako władająca w rejestrze gruntów jest wpisana Spółdzielnia "E.". Powodowie są użytkownikami tych działek, w tym działki nr 2 na podstawie umowy dzierżawy zawartej ze Spółdzielnią "E.". Powodowie dnia 31 lipca 1997 r. zwrócili się do Urzędu Gminy W. C. Dzielnicy Mokotów o oddanie w użytkowanie wieczyste działki nr 2, jednakże ich wniosek nie został uwzględniony, także w odniesieniu do działki nr 6/4. Urząd Dzielnicy M. Wydział Geodezji i Gospodarki Gruntami dnia 24 lipca 2002 r. zawiadomił powodów,

że działki nr 2 i 6/4 zostały przeznaczone do wydierżawienia na okres 3 lat z przeznaczeniem pod pawilon handlowy.

Sąd Okręgowy przyjął, że powództwo nie zasługuje na uwzględnienie zarówno co do roszczenia o ustalenie, iż powodowie nabyli prawo użytkowania wieczystego działek nr 2 i 6/4, jak i co do roszczenia o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o ustanowieniu na ich rzecz prawa użytkowania wieczystego. Uznał, że na podstawie art. 208 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz.U. z 2014 r., poz. 518 ze zm.; dalej: "u.g.n.") prawo wystąpienia o przyznanie użytkowania wieczystego przysługuje jedynie osobie, która uzyskała pozwolenie na budowę, a brak wniosku tej osoby uniemożliwia przyznanie takiego prawa jej spadkobiercom.

Sąd Apelacyjny przy rozpoznawaniu apelacji powodów powziął wątpliwość wyrażoną w zagadnieniu prawnym przedstawionym do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały z dwóch przyczyn.

Po pierwsze, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przedstawione do rozstrzygnięcia na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. zagadnienie prawne musi być powiązane z ustaleniami faktycznymi sądu drugiej instancji. Jeżeli wymaganie to nie jest spełnione, Sąd Najwyższy odmawia podjęcia uchwały. Z ustaleń faktycznych dokonanych w niniejszej sprawie wynika, że Międzyzakładowa Spółdzielnia Mieszkaniowa "E." w W. otrzymała na 99 lat prawo użytkowania wieczystego nieruchomości opisanej w uzasadnieniu postanowienia Sądu Apelacyjnego, a w 1995 r. wymieniona Spółdzielnia zawarła z Gminą W. C. umowę dzierżawy podobnie opisanej nieruchomości. Ustalono też, że działki nr 2 i 6/4 stanowią własność Miasta W., a jako władająca w rejestrze gruntów jest wpisana Spółdzielnia "E.". Nie została zatem jednoznacznie przesądzona okoliczność, czy wskazane działki znajdują się w użytkowaniu wieczystym Spółdzielni. Twierdząca odpowiedź w tym zakresie czyniłaby bezprzedmiotowym zagadnienie prawne, skoro oczywiście nie można skutecznie domagać się od Miasta W. oddania w użytkowanie wieczyste gruntu, w stosunku do którego już wcześniej zostało

ustanowione prawo użytkowania wieczystego na rzecz innej osoby (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 maja 2014 r., I CSK 400/13, niepubl.).

Gdyby zaś okazało się, że działki nr 2 i 6/4 nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste, Sąd Najwyższy, po drugie, odmawia podjęcia uchwały, gdy wątpliwości przedstawione przez Sąd Apelacyjny polegają na oczekiwaniu rozstrzygnięcia prawotwórczego. Treść art. 208 ust. 1 u.g.n., podobnie jak wcześniej obowiązującego art. 88a ust. 1 ustawy z dnia 29 kwietnia 1985 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczaniu nieruchomości (jedn. tekst: Dz.U. z 1991 r., Nr 30, poz. 127 ze zm.; dalej: "u.g.g."), jest jasna: pominięto w nim "następców prawnych" bądź "poprzedników prawnych", a więc inaczej niż np. w art. 200 ust. 1 pkt 1, art. 201 ust. 2, art. 205 ust. 2 w związku z art. 204, art. 208 ust. 2 i w art. 211 ust. 1 u.g.n. Roszczenia przewidziane w art. 88a ust. 1 u.g.g. i w art. 208 ust. 1 u.g.n. miały niewątpliwie charakter cywilnoprawny, jednakże przysługiwały one z woli ustawodawcy wyłącznie osobom, które znalazły się w określonej sytuacji administracyjnoprawnej. Nie przysługiwały w związku z tym następcom prawnym (spadkobiercom) tych osób, gdyż art. 922 k.c. nie obejmuje dziedziczenia uprawnień z zakresu prawa administracyjnego.

W istocie więc przedstawione Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne sprowadza się do oceny zgodności z Konstytucją art. 88a ust. 1 u.g.g. i art. 208 ust. 1 u.g.n. w zakresie, w jakim w tych przepisach pominięto następców prawnych osób, które otrzymały ostateczne decyzje lokalizacyjne lub pozwolenia na budowę. Możliwe byłoby w tej sytuacji wystąpienie z pytaniem prawnym do Trybunału Konstytucyjnego, a nie przedstawianie zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Skoro bowiem właściwy do rozstrzygnięcia wątpliwości Sądu Apelacyjnego jest Trybunał Konstytucyjny, to nie ma podstaw do podejmowania uchwały przez Sąd Najwyższy.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy odmówił podjęcia uchwały (art. 61 § 1 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym, jedn. tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 499 ze zm.).

